Examen VWO

2025

tijdvak 1
woensdag 7 mei
07.30 - 10.30 uur

Geschiedenis

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 30 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 78 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

210107251-o

Staatsinrichting

In het grootste deel van de zeventiende en achttiende eeuw werden de eilanden bestuurd door de West-Indische Compagnie (WIC).

2p **1** Licht met een voorbeeld toe of de WIC in de praktijk veel of weinig gezag uitoefende.

In 1827 stuurde de Nederlandse koning Johannes van den Bosch naar de kolonies in de West om het economische rendement van de kolonies te verbeteren en bezuinigingen te bedenken op het bestuur. In 1828 voerde de koning op zijn advies een politieke hervorming door.

1p **2a** Welke politieke hervorming werd er in 1828 doorgevoerd?

1p **2b** Was deze hervorming een succes? Geef aan waarom wel of waarom niet.

De vestiging van de Shell raffinaderij op Curaçao bracht gevolgen met zich mee voor de verschillende sociale groepen op het eiland.

1p **3a** Geef aan wat het sociale gevolg was voor de positie van de Afro-Curaçaoënaar.

1p **3b** Geef aan wat het gevolg was voor de politieke positie van de lokale elite.

Bepaalde ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat het Regeringsreglement van 1865 door de Staatsregeling van 1936 werd vervangen.

1p **4a** Geef aan waarom de Staatsregeling van 1936 ingevoerd werd.

1p **4b** Geef aan dat er een oorzaak-gevolgrelatie bestaat tussen de SHELL op Curaçao en de Staatsregeling van 1936.

Op 6 december 1942 sprak koningin Wilhelmina haar beroemde radiorede uit waarin zij de Nederlandse koloniën een grotere zelfstandigheid toezegde.

1p **5** Geef aan wat de oorzaak was van die toezegging.

Gebruik bron 1.

Als gevolg van het Statuut werd in 1955 besloten om gevolmachtigde ministers voor zowel de Nederlandse Antillen als Suriname aan te stellen.

2p **6** Leg (met bron) uit dat de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen aangesteld werd om te voldoen aan een van de grondgedachtes van het Statuut.

Stelling: Een eenzijdige economie wordt gezien als één van de oorzaken van 30 mei 1969.

1p **7a** Licht deze stelling toe door aan te geven waarom er gesproken kon worden van een eenzijdige economie.

1p **7b** Licht deze stelling toe door aan te geven welke internationale en lokale ontwikkelingen tot een economische crisis op Curaçao geleid hebben.

1p **7c** Licht deze stelling toe door te verklaren hoe deze economische crisis tot de uitbarsting van 30 mei 1969 geleid heeft.

1p **8** Verklaar waarom er na 30 mei 1969 een hernieuwde interesse in en het bevorderen van de taal Papiamentu is gekomen.

Gebruik bron 2.
Bron 2 is een foto van het 6e Kabinet van de Nederlandse Antillen.
Stel je voor dat je meehelpt met het opzetten van een tentoonstelling over 30 mei 1969. Je vindt deze foto in een doos, met bijbehorende tekst aan de achterkant. Je wilt de foto kunnen dateren naar in ieder geval voor of na 30 mei 1969.

1p **9a** In welke categorie zou je de foto dateren: vóór of na 30 mei 1969?

1p **9b** Geef aan op welk beeldelement van bron 2 je, jouw keuze baseert.

De staatsman Juan Miguel Gregorio (Juancho) Evertsz, beter bekend als Juancho Evertsz, Premier van de Nederlandse Antillen van 1973 tot 1977, stond bekend om twee zaken:

I Hij heeft er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat Nederland na 30 mei 1969, de Nederlandse Antillen niet naar een ongewenste onafhankelijkheid toe duwde.

II Zijn uitspraak: '6 min 1 is 0'. Hiermee bedoelde hij dat als Aruba uit de Nederlandse Antillen zou treden, dit uiteindelijk zou leiden tot het einde van de Nederlandse Antillen.

Vanuit Nederland was er een drang om de onafhankelijkheid van de Nederlandse Antillen te bespoedigen.

1p **10a** Noteer, op je uitwerkbijlage, de naam van het internationaal recht dat Evertsz heeft gebruikt om deze drang tegen te houden.

2p **10b** Licht de uitspraak '6 min 1 is 0' toe door aan te geven dat Juancho Evertsz gelijk heeft gekregen.
Gebruik in je antwoord de houding van politiek Sint Maarten en Curaçao na 1986 en de informatie van de referenda tussen 1993 en 2005.

Onderstaande jaartallen spelen een belangrijke rol in het zelfstandigheidsstreven van Aruba.

a 1925
b 1971
c 1983
d 1986

1p **11a** Geef aan welk jaartal niet in het rijtje hoort (alleen de letter noteren).

2p **11b** Geef aan wat er in elk van de andere genoemde jaartallen plaatsvond.

In een democratie maken we onderscheid tussen een parlementair en presidentieel stelsel.

2p **12** Geef twee verschillen tussen deze stelsels.

Gebruik bron 3.

Als de Nederlandse regering de focus legt op integriteit en corruptie op Sint Maarten, moet ze volgens Venema zeker óók investeren in de media en journalistiek.

1p **13a** Geef aan waarom media cruciaal zijn om corruptie te bestrijden.

1p **13b** Noteer, op je uitwerkbijlage, twee functies van de media die op bron 2 van toepassing zijn.

1p **13c** Verklaar waarom Venema geen voorstander is van een overheid die direct geld uitgeeft aan de mediabedrijven en journalistiek.

Gebruik bron 4.

1p **14a** Op basis van welk grondrecht zou de journalist van TV-Direct zich kunnen beroepen om toegang te krijgen tot de persconferentie?
Geef ook aan of het om een klassiek of sociaal grondrecht gaat.

Minister Silvania verweert zich door te stellen dat TV-Direct geen gehoor heeft gegeven aan een verzoek tot rectificatie.

2p **14b** Leg uit of TV-Direct tot dit verzoek door de minister verplicht kan worden.

1p **14c** Geef aan hoe de media wel gedwongen kunnen worden tot rectificatie van een publicatie.

Citaat van Fons Jansen, Nederlands cabaretier (1925 -1991).

Extreem rechts: trappen naar onderen en likken naar boven.
Extreem links: likken naar onderen en trappen naar boven.

2p **15** Beargumenteer waarom deze beschrijving van Fons Jansen een goede weergave is van deze twee politieke denkrichtingen.

Gebruik bron 5.

In de Eerste Wereldoorlog was er sprake van een totale oorlog.

2p **16** Geef twee argumenten om dit aan te tonen.

Op 11 november 1918 werd een zeer belangrijke beslissing genomen voor de geschiedenis van Duitsland.

2p **17** Verklaar aan de hand van twee situaties of gebeurtenissen in Europa waarom Duitsland op dat moment tot die beslissing kwam.

Tijdens de Oktoberrevolutie van 1917 werd in Rusland het Marxisme-Leninisme verspreid.

2p **18a** Leg uit in welke omstandigheden volgens de theorie van Karl Marx een communistische revolutie zou ontstaan en dat het onwaarschijnlijk was dat dit in Rusland zou gebeuren.

1p **18b** Geef aan welke aanpassing Lenin daarom aan het Marxisme heeft gedaan.

In 1923 liepen de Duitse financiën volledig uit de hand. De waarde van de Duitse munt stortte toen volledig in (elkaar).

2p **19** Geef de verklaring hiervoor.

De Volkenbond bleek ineffectief te zijn in het streven naar handhaving van de wereldvrede. Het kon sancties of militaire maatregelen tegen landen die zich internationaal fout gedroegen niet afdwingen.

2p **20** Geef aan hoe er geprobeerd werd met twee besluiten dit punt in de Verenigde Naties op te lossen.

2p **21** Noem twee redenen waarom Hitler de deelname van 'vrijwillige Duitse soldaten' aan de Spaanse burgeroorlog steunde.

Met de bezetting van Indochina eind 1940, werd de invloed van Japan heel groot in Zuidoost-Azië.

2p **22a** Geef aan welke twee maatregelen de Amerikaanse president nam door die bezetting.

1p **22b** Geef aan wat de reactie van Japan was op die twee maatregelen.

Gebruik bron 6.

2p **23a** Geef (*met bron*) twee argumenten voor de Britse bombardementen op Duitse steden.

De Britse overheid had twijfels over het moreel effect van het plaatsen van foto's van gebombardeerde Duitse steden als Dresden en Hamburg in hun nieuwsbladen.

2p **23b** Geef een argument vóór en een argument tegen het plaatsen van dergelijke foto's in Britse nieuwsbladen.

Hitler werkte zijn offensief tegen de Joden in zijn gebied in vier fasen uit:
- uitsluiting;
- geweldpleging;
- isolement en
- totale vernietiging van het joodse ras.

4p **24** Geef een voorbeeld van elk van de hierboven genoemde fasen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog hadden twee incidenten met Joden ertoe geleid dat gouverneur Wouters vervangen werd.

2p **25a** Geef aan welke incidenten gezorgd hebben dat gouverneur Wouters vervangen werd.

1p **25b** Geef aan wie de opvolger van gouverneur Wouters was.

De wereld na de Tweede Wereldoorlog is in vele aspecten een totaal andere dan die voor deze oorlog. Onder andere de internationale machtsverhoudingen worden door deze oorlog totaal anders.

5p **26** Leg uit welke effecten deze oorlog op de machtsbalans in de wereld heeft gehad.
Geef in je antwoord aan:
- welke landen de hoofdrolspelers in de wereldpolitiek waren voor en na de Tweede Wereldoorlog en
- drie redenen waarom de hoofdrolspelers van voor de oorlog achterblijven en waarom de nieuwe hoofdrolspelers aan macht winnen.

De volgende gebeurtenissen en ontwikkelingen hebben betrekking op Duitsland vanaf de Tweede Wereldoorlog.

2p **27** Zet ze in de juiste chronologische volgorde, van verleden naar heden. Noteer alleen de letters op je uitwerkbijlage.

a Er wordt een zogenaamde luchtbrug ingesteld, nadat Stalin besluit om alle toegangswegen naar West-Berlijn af te sluiten.
b Met toestemming van de westelijke geallieerden wordt de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) opgericht.
c Met toestemming van het Warschaupact wordt tussen Oost- en West-Berlijn een muur gebouwd om alle verkeer tegen te houden.
d De geallieerde leiders besluiten in Jalta dat de oostelijke provincies van Duitsland aan Polen en de Sovjet-Unie worden gegeven.
e In de westerse bezettingszones van Duitsland wordt het Marshallplan ingezet om te streven naar een kapitalistisch en democratisch Duitsland.

Gebruik bron 7.

In bron 7 wordt een beeld gegeven van de conferentie van Teheran en de hartelijkheid op dat moment in de relatie tussen de Grote Drie. Het gehele artikel gaat echter over de conferentie van Jalta en de auteurs komen tot de volgende conclusie: Jalta ging de geschiedenisboeken in als een moedige, maar helaas mislukte poging om de tegenstellingen in de wereld te overbruggen. Dit betekent dus dat de hartelijkheid van Teheran gaandeweg verdwijnt en omgevormd wordt in wantrouwen, eindigend in vijandelijkheid.

1p **28a** Noem twee redenen voor groeiend wantrouwen tussen de Grote Drie.

2p **28b** Geef aan hoe er in de Conferentie van Jalta geprobeerd is het groeiend wantrouwen tegen te gaan.

1p **28c** Noem twee redenen waarom tijdens de Conferentie van Potsdam het wantrouwen weer op gaat lopen.

Stelling:
Tijdens de Koude Oorlog werd de hele wereld verdeeld in twee machtsblokken die tegenover elkaar stonden: het kapitalistische blok en het communistische blok.

2p **29** Leg uit waarom deze stelling niet helemaal waar is.

Gebruik bron 8.

2p **30a** Noteer, op je uitwerkbijlage, de namen van de drie personen aan de rechterkant op de prent.

2p **30b** Leg uit, met verwijzing naar de prent, welke boodschap Behrendt duidelijk wil maken.

Bijlage VWO

2025

tijdvak 1
woensdag 7 mei
07.30 - 10.30 uur

Geschiedenis

Bronnenboekje

210107251-b

bron 1
Uit: https://wetten.overheid.nl/BWBR0002154/2017-11-17

Wet van 28 October 1954, houdende aanvaarding van een statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden

Preambule
Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten,

constaterende dat Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen in 1954 uit vrije wil hebben verklaard in het Koninkrijk der Nederlanden een nieuwe rechtsorde te aanvaarden, waarin zij de eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerig bijstand verlenen, en hebben besloten in gemeen overleg het Statuut voor het Koninkrijk vast te stellen;

constaterende dat de statutaire band met Suriname is beëindigd met ingang van 25 november 1975 door wijziging van het Statuut bij rijkswet van 22 november 1975, Stb. 617, PbNA 233;

constaterende dat Aruba uit vrije wil heeft verklaard deze rechtsorde als land te aanvaarden met ingang van 1 januari 1986 voor een periode van tien jaar en met ingang van 1 januari 1996 voor onbepaalde tijd;

overwegende dat Curaçao en Sint Maarten elk uit vrije wil hebben verklaard deze rechtsorde als land te aanvaarden;

hebben besloten in gemeen overleg het Statuut voor het Koninkrijk als volgt nader vast te stellen.

bron 2

Het 6e Kabinet van het Land Nederlandse Antillen

bron 3

Uit: https://caribischnetwerk.ntr.nl/2018/01/28/nasleep-van-orkaan-irma-pers-op-sint-maarten-komt-in-gevaar/

Nasleep van orkaan Irma: 'Pers op Sint Maarten komt in gevaar

Foto: Pixabay

28 januari 2018 | John Samson

DEN HAAG – The Daily Herald, inmiddels het enige dagblad dat op Sint Maarten nog wordt uitgegeven na orkaan Irma, kan amper meer zijn hoofd ophouden door de weinige advertenties. "Dat de pers op Sint Maarten in gevaar komt, dat durf ik wel te stellen," aldus hoofdredacteur Gordon Snow.

De advertentiemarkt is behoorlijk ingezakt, omdat veel bedrijven nog dicht zijn. Ook radiostations zijn afhankelijk van advertentieopbrengsten. Wij hebben nog grotere kosten, want we zijn een groot bedrijf met iets meer dan honderd man," vertelt Snow.

Nederland stelt ruim een half miljard euro beschikbaar voor de wederopbouw van het eiland. Steun voor de lokale media maakt daar geen deel van uit. Wat de media nu nodig hebben, zijn overbruggingskredieten voor de komende zes maanden.

Stichting Democratie en Media maakt zich zorgen over de ontwikkelingen. De belangrijkste voorwaarde voor de Nederlandse regering om geld te geven voor de wederopbouw, is de grote focus op integriteit en corruptie op Sint Maarten. Als je zo'n nadruk erop wil leggen als regering, dan moet je zeker óók investeren in de media en journalistiek, stelt directeur Nienke Venema.

Wat gaat het Nederlandse kabinet doen?

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties laat via een woordvoerder weten dat die mogelijkheden wel zijn onderzocht, maar dat er 'nog geen wettelijke basis is gevonden' om de Sint Maartense media direct te helpen.

Een overheid die direct geld uitgeeft aan de mediabedrijven en journalistiek, daar ben ik natuurlijk ook geen voorstander van. Maar er zijn bestaande constructies die zorgen dat de onafhankelijkheid van media en journalistiek toch wordt gewaarborgd, zegt Venema.

In Nederland zijn er bijvoorbeeld minstens twee onafhankelijke fondsen die, met hulp van overheidssubsidie, journalistieke innovatie en projecten helpen financieren. Ik vraag me af of het kabinet ook naar zo'n optie heeft gekeken voor Sint Maarten, en waarom zo'n constructie niet mogelijk zou zijn.

De pers hoeft niet te rekenen op steun van de Sint Maartense overheid, vanwege de begrotingstekorten, zegt Snow.

Het is nu dus erg belangrijk om steun te krijgen vanuit Nederland, zodat we personeel kunnen waarborgen. En uiteraard, dat we dat ook gewoon terugbetalen als de economie weer draait.

bron 4
Uit: Antilliaans Dagblad, vrijdag 10 maart 2023

TV-Direct toegang geweigerd
Van onze redactie
WILLEMSTAD – Een verslaggever en cameraman van TV-Direct zijn gisteren naar eigen zeggen bij het ministerie van Financiën in Pietermaai de toegang geweigerd tot een persmoment van minister Javier Silvania (MFK), als bewindsman van Gezondheid, en de Curaçaose Huisartsenvereniging (CHV).
Dat meldt TV-Direct zelf. De minister zegt desgevraagd tegen deze krant dat het 'geen persconferentie was voor alle media, maar enkele uitgenodigde media.' "De betrokken journalist was niet uitgenodigd; stond niet op de lijst en werd daardoor, conform de procedures, door de bewaker niet binnengelaten." Verder speelt mee, aldus Silvania, dat de zender 'tot de dag van vandaag geen gehoor heeft gegeven aan een verzoek tot rectificatie.'
Tijdens een live uitgezonden reportage is te zien dat journalist Nicole Trinidad verslag doet van het feit dat zij het gebouw niet in mag. De beelden tonen dat een beveiligingsmedewerker haar de uitgang wijst. Directeur Jachmin Pinedo van Direct Media heeft er geen goed woord voor over. Zij noemt dit een 'zwarte bladzijde voor de Curaçaose democratie.' Volgens Pinedo is hier sprake van 'censuur' en ze vraagt zich hardop af 'wat er speelt in het hoofd van de minister.'
(...) Al eerder was een medewerker van Direct het mikpunt van kritiek van Silvania. Toen richtte hij zijn pijlen op nieuwspresentator Gonzalo Cuales. Volgens Pinedo werd zij destijds gewaarschuwd dat zij haar casino bij het tegenwoordige Harbor Hotel in Otrobanda goed in de gaten moest houden. In 2004 bepaalde de rechter in een zaak dat de regering journalisten moet toelaten tot alle persconferenties om hen in staat te stellen hun werk op normale wijze uit te voeren, een en ander op dezelfde voet als de journalisten van andere media.

bron 5

Uit: https://www.iwm.org.uk/collections/item/object/20633

Bijschrift: Deze propagandaposter verscheen in Duitsland gedurende de periode 1914-1918.

Vertaling: Aluminium, koper, messing, nikkel en tin is er genoeg in het land! Haal het tevoorschijn - het leger heeft het nodig!

bron 6

Uit: https://www.75jaarvrijheid.nl/artikel/2138972/operatie-gomorra-dresden-was-erg-maar-hamburg-nog-veel-erger

Operatie Gomorra: Dresden was erg, maar Hamburg nog veel erger

HAMBURG - Op 24 juli 1943 start de Britse RAF met een reeks bomaanvallen op de Duitse havenstad Hamburg. De haveninstallaties en de wapenindustrie zijn volgens de overheidsbevelen de targets, maar de gebruikte tactieken laten een andere agenda zien: het doelgericht zaaien van zo veel mogelijk dood en verwoesting. In die zin was de naam van de Britse operatie - Gomorra - veelbetekenend.
Samen met Sodom was Gomorra een Bijbelse stad die vanwege de verdorvenheid van zijn inwoners door God in een regen van zwavel en vuur werd verwoest. In analogie met die geschiedenis koos Arthur Harris, de Britse bevelhebber van het Bomber Command van de RAF, Gomorra als naam van een reeks zware bombardementen op Hamburg. De bedoeling was dat de stad meerdere aanvallen te verduren zou krijgen en met de manier waarop dat gebeurde, bevestigde Harris zijn bijnaam 'Bomber' Harris.

Alles verwoestende aanvallen

Want ondanks dat de Britten hun bombardementen op de Duitse steden 'strategisch' noemden, gericht op het uitschakelen van industrie, spoorverbindingen en andere installaties die belangrijk waren voor de Duitse oorlogsinspanningen, waren de bombardementen voor een belangrijk deel gericht op het breken van het moreel van de Duitse bevolking. En hoe kon dat beter dan door het zaaien van totale verwoesting? Bovendien was een zeker revanchisme de RAF niet vreemd, kijkend naar wat de Duitse Luftwaffe eerder had aangericht in steden als Londen, Liverpool, Coventry maar ook in Rotterdam.

bron 7
Uit: https://historiek.net/conferentie-van-jalta-1945/1862/

Hartelijkheid in Teheran

De conferentie van Jalta was niet de eerste gelegenheid waarop de drie leiders elkaar spraken. Ruim anderhalf jaar eerder, november 1943, sprak het drietal elkaar al in Teheran. De twee democratische leiders en de communistische Sovjetleider stapten over hun ideologische verschillen heen om te bespreken hoe nazi-Duitsland tot onvoorwaardelijke capitulatie kon worden gedwongen. Hoewel de Duitsers toen al nederlagen hadden geleden bij Stalingrad en El-Alamein, was de oorlog namelijk nog volop bezig. En de Duitsers waren vooralsnog verre van definitief verslagen.

In Teheran bespraken Churchill, Roosevelt en Stalin daarom de mogelijkheden om een geallieerde landing in Noordwest-Europa te laten plaatsvinden. Op die manier hoopten de leiders een beslissend tweede front te openen. Hitler zou de militaire druk niet meer aankunnen, de Duitse oorlogsindustrie zou de strijd niet kunnen bijbenen en het Duitse, militaire moraal zou tot vriespeil dalen. Ook gaf Stalin in Teheran aan die andere agressor, Japan, aan te willen pakken.

Over de naoorlogse situatie werd toen maar weinig gedebatteerd. Ja, om Stalins hulp in het vervolg van de oorlog te behouden, deden de westerse mogendheden enkele toezeggingen: de Sovjet-Unie mocht de Baltische staten annexeren en de naoorlogse grenzen voor Polen werden langs de Oder-Neissegrens en de Curzonlijn vastgesteld. Ook besprak het drietal verschillende toekomstschetsen voor het naoorlogse Duitsland. Maar over het algemeen werd er weinig concreets afgesproken. Het optimistische drietal sprak voornamelijk over de nieuwe strategische, militaire plannen, die het tij voor de geallieerden in de oorlog moesten doen keren.

bron 8

Uit: https://www.google.com/search?q=behrendt+gorbatsjov+1985&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiSnLjM8PP_AhUFVzABHRumBqIQ0pQJegQIDBAB&biw=1280&bih=609&dpr=1.5#imgrc=jClFfhlOcbKgqM

Deze spotprent werd in 1985 getekend door de Nederlandse cartoonist Frits Behrendt. Behrendt stond bekend als cartoonist die zich tegen alle vormen van totalitaire dictatuur verzette.

Het onderschrift 'Vorwärts Genossen!' betekent 'Voorwaarts kameraden.'

Toelichting: De persoon links is Gorbatsjov.

Uitwerkbijlage VWO
2025

tijdvak 1
woensdag 7 mei
7.30 - 10.30 uur

Geschiedenis

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Noteer alle antwoorden in deze uitwerkbijlage.

VERGEET NIET DEZE UITWERKBIJLAGE IN TE LEVEREN

Staatsinrichting

1 Omcirkel wat van toepassing is.
De WIC had in de praktijk **veel** / **weinig** gezag.

Dit blijkt uit: .....

.....

.....

2a Politieke hervorming: .....

.....

.....

2b Het was **wel** / **geen** succes, omdat .....

.....

.....

3a Sociale gevolg positie van de Afro-Curaçaoënaar: .....

.....

.....

3b Gevolg voor de politieke positie lokale elite: .....

.....

.....

4a Staatsregeling van 1936 is ingevoerd, omdat .....

.....

.....

4b Relatie tussen SHELL op Curaçao en de Staatsregeling van 1936: .....

.....

.....

5 Oorzaak van de toezegging: .....

.....

.....

6 Uitleg met behulp van de bron: .....

.....

.....

7a Er kon gesproken worden van een eenzijdige economie; omdat .....

.....

.....

.....

.....

7b Internationale en lokale ontwikkelingen die tot een economische crisis op Curaçao geleid hebben, zijn .....

.....

.....

7c Verklaring van hoe de economische crisis tot de uitbarsting van 30 mei 1969 heeft geleid, is .....

.....

.....

.....

8 Verklaring waarom na 30 mei 1969 een hernieuwde interesse in en het bevorderen van de taal Papiamentu is gekomen, is .....

.....

.....

.....

9a *Omcirkel je keuze.*
Categorie foto dateren: **vóór** 30 mei 1969 / **na** 30 mei 1969

9b Keuze is gebaseerd op beeldelement: .....

.....

.....

10a Naam internationaal recht dat Evertsz heeft gebruikt .....

.....

10b Uitleg: .....

.....

.....

.....

.....

.....

11a Letter die niet in rijtje thuishoort: .....

11b Jaartal en gebeurtenis: .....

Jaartal en gebeurtenis: .....

Jaartal en gebeurtenis: .....

12 Twee verschillen tussen een parlementair en presidentieel stelsel: .....

.....

.....

.....

13a Dit is cruciaal, omdat .....

.....

.....

13b Twee functies van media die van toepassing zijn: .....

.....

13c Waarom Venema volgens de bron geen voorstander van een overheid is die direct geld uitgeeft aan mediabedrijven en journalisten: .....

.....

.....

.....

14a Grondrecht: .....

Soort grondrecht: .....

14b Uitleg: .....

.....

.....

14c Hoe media gedwongen kunnen worden tot rectificatie: .....

.....

.....

15 Argumentatie: .....

.....

.....

.....

.....

Oorlog en vrede

16 Uit de poster blijkt dat er sprake is van een totale oorlog, omdat .....

.....

.....

.....

.....

17 Verklaring: .....

.....

.....

.....

18a Volgens de theorie van Marx .....

.....

.....

Volgens de theorie van Marx was het onwaarschijnlijk dat dit in Rusland zou gebeuren, want .....

.....

.....

18b Aanpassing Lenin: .....

.....

.....

19 Verklaring: .....

.....

.....

20 Twee besluiten om dit punt op te lossen in de Verenigde Naties: .....

.....

.....

.....

21 Twee redenen: .....

.....

.....

.....

22a Twee maatregelen die de Amerikaanse president nam door de bezetting: .

.....

.....

.....

.....

22b Reactie van Japan op de twee maatregelen: .....

.....

.....

23a Argument 1: .....

.....

.....

Argument 2: .....

.....

.....

23b Argument vóór: .....

.....

.....

Argument tegen: .....

.....

.....

24 Voorbeeld uitsluiting: .....

.....

Voorbeeld geweldpleging: .....

.....

Voorbeeld isolement: .....

.....

Voorbeeld vernietiging: .....

.....

25a Incidenten die gezorgd hadden dat gouverneur Wouters vervangen werd:

.....

.....

25b Opvolger van gouverneur Wouters: .....

.....

26 Uitleg: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

27 De juiste volgorde is: .....

28a Twee redenen: .....

.....

.....

.....

.....

28b .....

.....

.....

28c .....

.....

.....

.....

29 Uitleg: .....

.....

.....

.....

30a De personen zijn: .....

.....

30b Behrendt wil duidelijk maken dat: .....

.....

.....

Dat is te zien aan: .....

.....

.....